

Data uit het leven van Petrus Datheen (1531 - 1588) (6-7-19)

II Zijn Kerkelijke leven.

- 1550 Eerste activiteiten als prediker in Kortrijk en Poperinge en omgeving.
- 1550 - 1554 Gezegende tijd in Engeland: werkt in boekdrukkerij. Wordt in korte tijd medevoorganger van de snel groeiende vluchtelingengemeente in Londen. Ontmoet, en werkt samen met Wouter Delenus, Marten Micron, Jan Utenhove en Johannes à Lasco.
- 1554 Vlucht naar Emden; vanwege de Engelse "Maria de Bloedige".
- 1555 - 1562 Frankfurt am Main; wordt hier door Marten Micron bevestigd tot predikant van de vluchtelingengemeente. Ontmoet hier o.a. Johannes Calvijn. Tenslotte wordt de verhouding met de steeds radicaler wordende Luthersen de reden dat de hele gemeente moet uitwijken naar Frankenthal in de Paltz; een voormalig klooster-gebied, beschikbaar gesteld door Frederik III, de keurvorst.
- 1562 - 1585 In deze jaren verzet Datheen ongelofelijk veel werk, en veel reizen !
- 1563 Vertaling van de Heidelbergse Catechismus.
- 1564 Godsdienstgesprek te Maulbronn, (tussen Gereformeerden en Luthersen).
- 1565 - 1566 Datheens Psalmberijming, en zijn liturgie, waarin de formulieren en de gebeden, zoals we die (nu nog) vinden achterin het Psalmboekje.
- 1566 Datheen reist als "theologisch gezant/adviseur" van de keurvorst naar Zwitserland (Zurich, Genève en ?) en naar Antwerpen, Brussel, Brugge en Gent en Maastricht. Is in dat jaar ook voorzitter van de synode van Antwerpen. Houdt ook in dat jaar hagepreken, o.a. te Gent en te Poperinge, waar een menigte van ca 15000 mensen naar hem luistert.
- 1567 Nederlaag van het Geuzenleger van Hendrik van Brederode in de slag bij Oosterweel, bij Antwerpen. Hier komt pijnlijk openbaar, hoe Willem van Oranje vóór, en Petrus Datheen tegen vrijheid van godsdienst is; hij (Datheen) wil alleen de Gereformeerde godsdienst in de Nederlanden toestaan.
- 1568 Convent van Wezel.
- 1569 - 1576 Hofprediker bij keurvorst Frederik III in Heidelberg.
- 1571 Godsdienstgesprek te Frankenthal (Paltz). Duur: 19 dagen; er worden 13 stellingen besproken; samenvatting ruim 640 bladzijden !!

- 1572 - 1573 Nadat in dit jaar de kansen (lijken te) keren, en er diverse steden zich voor de Prins van Oranje verklaren, stelt de Prins hem aan als zijn rondreizend gezant, langs vele Hollandse en Zeeuwse steden.
- 1574 Voorzitter van de synode van Dordrecht.
- 1575 Woont de huwelijksluiting bij van de Prins van Oranje met Charlotte van Bourbon
- 1576 Keurvorst Frederik III sterft, en zijn zoon Lodewijk VI volgt hem op. Deze is echter radicaal Luthers; en ronduit vijandig gezind tegen al wat Calvinistisch is. Al wie niet Luthers wil worden, wordt uit de Paltz verbannen ! Deze 'restauratie' duurt van 1576 - 1583. Maar Datheen, Olevianus en Ursinus en vele anderen moesten wel vertrekken.
- 1577 Convent van Frankfurt am Main. Afgevaardigden van Gereformeerde Kerken uit diverse landen spreken de noodzakelijkheid uit van een uniforme Gereformeerde Belijdenis. (dit tegen de Luthersen). Datheen had hierin een belangrijk aandeel.
- 1578 Voorzitter van de synode van (opnieuw) Dordrecht.
- 1578 - 1584 Stadspredikant van Gent. In deze 6 jaren is Gent een zeer bloeiende Calvinistische stad geworden; ook economisch bloeide de stad. Echter als gevolg van de tegenwerking in de gemeente (ook door Datheen), tegen de Pacificatie, die N.B. in Gent zelf tot stand gekomen was, groeide er een tweespalt tussen de Gereformeerde stad, die de Roomse burgers weg wil hebben, en het Landelijke beleid, dat godsdienstvrijheid behelst. Hier groeide het conflict met Prins Willem van Oranje uit tot de omvang, die onherstelbaar zou blijken te zijn.
- 1584 Gent wordt door het Spaanse leger ingenomen; en 9000 (!) Gereformeerden, waaronder Datheen moeten de stad (snel) verlaten. Gent vervalt tot een verarmde stad, en zal hier nooit meer bovenop komen.
- 1584 Willem van Oranje heeft deze ontknoping van Gent niet meer meegemaakt, want eerder in dat jaar stierf hij door moordenaarshand.
- 1584 - 1588 Datheen kreeg al snel het etiket 'verrader' (van de godsdienstvrijheid) opgeplakt. Hij werd in Utrecht gevangen gezet, en is na zijn vrijlating een omzwervend bestaan gaan leiden; via verschillende Duitse plaatsen, komt hij in (het nu) Poolse Elbing, waar hij de naam Montanus aannam, en overleed in 1588.